

Рукописи се не враћају

Број 5 пара

Издаје сваки дан

Радничке Новине

ОРГАН СРПСКЕ СОЦИЈАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

УРЕДНИШТВО

АДМИНИСТРАЦИЈА

МАРАКЕ СЕ

У ИТА ЧАРНИ

ГУТЕНБЕРГ

Новчана мобилизација

I.

За време опште кризе, за време панике, банке обично ради мобилизације својих новчаних средстава скраћују кредит. Али ова мера само умањавала издавање нових новчаних сума а ни уколико још не привлачи нове капитале. Свако приватно предузеће брине се и жури да у тако критично време мобилише своја новчана средства. Са улагањем новца се са свим престаје а плаћања се одлажу на неодређено време. У Француској, Енглеској, Италији, Аустрији, Немачкој, па шта више и у Кини доноси се закон о мораторијуму. Менице се пролонгирају и велики се делом претварају у филинзијске. Менице у знатној мери тада губе своју праву вредност. Берзе, те главне пијаци за продају новчаних папира, акција и т. сл. престају да функционишу својим нормалним током. Продаваца има доста на берзи али купаца нема. У таквим моментима, за мобилизацију новца имају значај само *касе*, *благајне*.

Ако бисмо исцитивали мобилизацију новца по немачким и аустријским банкама и новчаним заводима Тројног Споразума уверили би смо се да је код првих стање знатно горе него ли код других. Како код немачких тако и код аустријских банака мобилизација новца је опадала. Депозит је растао, акценти тако исто, стање у каси било је доста мизерно, *благајна* је само вештачким путем у своје годишњем извештају констатовала *повећање* *активних* *позитивних* *средстава*. Банке су претрпеле колосалне штете приликом својих *шпекулативних* *операција*, *грандиозне* *своје* *капитале* *уложиле* *су* *у* *разна* *предузећа*....

Управници Државне Банке у Немачкој, потпогнуги угледним финансијским теоретичарима много су препоручивали банкама: да повећају своје готове резерве; да смање пасивне кредите; да боље пазе на избор *пласирања* *свога* *капитала*, и све то с циљем да се немачки кредитни систем боље припреми за рат. Државна Банка у Берлину бринула се да немачке банке постану више самосталне, независне од ње. Ишло се на то да Царска Државна Банка у Берлину смањи што више своју улогу као кредитна установа а да постане више као *руководилац* *новчаног* *промета*. Још су предузимале разне мере у циљу да банке што више повећају своју готовину. Али на крају крајева немачким банкама је стално претила опасност да се могу потражити и узети *уложени* *капитали*.... Почетком Марта т. г. код осам веома крупних банака у Берлину однос готовине, стање *каса* (са 202,9 милиона *марака*) према *обавезама* (од 5053 милиона *марака*) био је 4%. Почетком Маја т. г. код свију руских акционарских трговачких банака однос готовине према *обавезама* износио је 291 милион *рубља*: 4350 мил. *руб.* т. ј. 6,7%. Код петроградских банака овај проценат је био 7,2 (225 мил. *руб.*: 3100 мил. *руб.*).

Дакле, излази да су немачке банке биле мало спремне за ратну кризу и да ће с тога морати издржати целокупан ратни терет Царска, Државна Банка у Берлину. А сад се намеће питање, да ли је у стању ова банка, а заједно са њом и целокупна немачка привреда, да издржи ову критичну ситуацију. Треба имати на уму, да се Царска Банка за време рата претвара и у банку за војне циљеве... Уз ово треба споменути да је у току последње три године веома много било учињено за побољшање немачког новчаног система. Царска Банка за то време знатно је повећала своју резерву злата, која за сада износи око 1,3 милијарде *марака*. Овај је резултат постигнут куповањем злата у иностранству и издавањем, пуштањем у саобраћај банака, државних папира на малу суму. Сем тога био је донет и закон, да се у случају рата

ставља на расположење Царској Банци у Берлину златан војни фонд, који се налази у тврђави Шпандау, од 120 милиона *марака* и за који је било решено да се повећа до 240 милиона у злату и 120 милиона у сребру. Али ово повећање Немци нису успели у целини да остваре. Треба рачунати да је овај војни фонд злата повећан само до 200 милиона *марака*.

Кад се има у виду да се Царска Немачка банка користи емисионим правом, да издаје кредитних билета, банака три пута више од металног новца у готовини, у каси, онда излази да она може у ратно доба да пушти у саобраћај банака, државних папира на суму од 5 милијарди *марака*. До објаве рата у Немачкој је било банака у вредности 2,2 милијарде *франака*. Али Царска Банка може у опасним тресуцима да уведе мешовит новчани систем — у папирима и у злату, она може да пушта у саобраћај државне бондове ради ратних циљева, а сем тога она може да уведе и папирну валуту т. ј. државне папире са обавезним, принудним курсом.

Из београдског живота

Скупоћа животних намирница

Ма да је иселивање Београда много утицало на обарање цена животних намирница, ипак су намирнице још увек скупе и имају тенденцију све јачег *накупљања*.

Тако су цене животних намирница до последњег бегства из Београда 3. окт. кретале се овако:

КОЛИЧИНА И НАЗИВ НАМИРНИЦА	Пре рата		До 3. новембра		После 3. новембра	
	ДИН.	ПАРА	ДИН.	ПАРА	ДИН.	ПАРА
1 кграм црног хлеба	—	32	—	37	—	37
1 кгр. меса:						
свињског	1	30	1	40	1	40
говедјег	1	10	1	20	1	20
овчијег	—	90	—	1	—	1
1 кгр. масти:						
пасуља	1	60	1	80	1	80
кромпира	—	40	—	40	—	35
купуса	—	20	—	20	—	15
пиринча	1	—	1	30	1	40
кафе обичне	3	60	5	40	5	60
шећера	1	10	1	30	1	30
1 литар гаса	—	60	—	70	—	80
1 млека	—	30	—	40	—	40
1 метар дрва	18	—	22	—	23	—

Као што се из горње табеле види, цене свима најужнијим намирница непрекидно су се пеле. И у колико је свет у Београду више остајао без икакве привреде, у колико су му се приходи смањивали, у толико су се цене намирница пењале. Тако да данас кад је она штура општинска помоћ једини приход радничких и сиромашних фамилија у Београду, и животне намирнице су најскупље.

Узроци ове скупоће су различни, а главни је у ратном стању. Међутим не треба мислити да је скупоћа дошла само као резултат велике потрошње а слабе принове. Не. Стока је данас на пијаци јевтинија него што је била пре рата; пасуљ, кромпир, купус и друге *цереалије* на пијаци су, у количинама од 100 кгр. и више, у пола *јевтиније* *но* *што* *су* *у* *горњој* *табели* *изложени*. Али пошто данашње сиромашно становништво не може куповати на 100, већ само на један килограм код *пиљара*, оно је *принуђено* *плаћати* *дупло* *скупље*.

Исто тако стоји и са *кафом*, *приначем*, *шећером*, *гасом* и т. сл. Прекид довоза није једини узрок *скупоће*. И ових намирница има у београдским магацима и стовариштима у врло великим количинама. Али су оне затворене и да се не продају. Гросисти београдски сећајући се сигурни у Београду оне су остављајући *пуне* *магацине*. Ње добро, јер на њиховим затвореним

пима могу у сваком случају само да *наре*. Они *рачунају*: *падне* *ли* *Београд*, *или* *распрсне* *ли* *се* *граната* *у* *њиховом* *магацину*, *они* *ће* *сву* *штету* *и* *по* *својој* *оцени* *по* *свршетку* *рата* *наплатити* *од* *државе*; *ослободи* *ли* *се* *Београд* *домашња* *аустријских* *граната*, *они* *ће* *доћи* *и* *своје* *еспане* *дупло* *скупље* *наплаћивати*. Баш као и дрвари што држе дрва на домак *граната* *а* *сваког* *дана* *све* *више* *подижу* *цене*!

Па ипак од констатовања *скупоће* и *њених* *узрока* *сиромашно* *београдско* *становништво* *неће* *имати* *никакве* *вајде*. Њему треба помоћи да с обзиром на његов бедни приход, који од Општине у виду *помоћи* *прима*, *дође* *до* *погрешних* *намирница*. И ради тога ми тражимо: 1. Од Општине, да одреди *продајну* *таксу* *свима* *намирницама* *с* *обзиром* *на* *ствари* *коштања* *њихово*, *а* *да* *најужније* *намирнице* *као* *брашно*, *кромпир*, *пасуљ*, *купус*, *дрва* *и* *друго* *и* *сама* *купује* *у* *великим* *количинама* *и* *грађанству* *продаје* *по* *цени* *коштања*; 2. од државе, да путем *експропријације* *или* *у* *најмању* *руку* *реквизиције* *по* *цени* *коштања* *одузме* *од* *београдских* *гросиста* *затворене* *животне* *намирнице* *као* *кафу*, *шећер*, *гас*, *пиринач* *и* *друго* *и* *по* *цени* *коштања* *уступа* *за* *осталом* *београдском* *становништву*.

Енергична акција Општине и државе може врло много помоћи сиромашним становницима Београда.

Како се свет обогаћује

У свакој грани радности и код *текстилна* *индустрија* *стоји* *најмизерније* *стање*, *у* *оној* *којима* *радници* *раде*. Она је просто *монополиска* *од* *стране* *неколико* *наших* *милионара* *који* *не* *увиђају* *да* *експлоатација* *радне* *снаге* *има* *и* *својих* *природних* *граница* *преко* *које* *чак* *ни* *самим* *капиталистима* *није* *интерес* *да* *иду*.

У другом свету профит се повећава *увођењем* *савршенијих* *средстава* *за* *производњу*. Управ тада кад *експлоатација* *радне* *снаге* *достигне* *свој* *врхунац*, *онда* *се* *у* *редовима* *капиталиста* *појављује* *тежња* *за* *међусобном* *утакмицом* *не* *на* *пољу* *вештијег* *исцеђивања* *радника* *но* *на* *пољу* *бржег* *и* *бољег* *примењивања* *саме* *технике*.

Код нас међутим, због изузетно *повољних* *прилика* *за* *капиталисте* *који* *се* *баве* *овом* *индустријом*, *као* *што* *су*: *разне* *концесије* *од* *стране* *државе*, *за* *тим* *једна* *свежа* *и* *безотпорна* *радна* *снага* *које* *на* *пијацама* *увек* *и* *сувише* *има* *због* *самог* *монополисања* *ове* *радиности* *у* *неколико* *руку*, *за* *тим* *једна* *неразумљива* *пасивност* *од* *стране* *државе* *и* *органа* *који* *су* *дужни* *да* *воде* *рачуна* *о* *односима* *између* *рада* *и* *капитала* — *због* *свега* *тога*, *наши* *индустријски* *кнезови*, *место* *корисне* *утакмице* *у* *проширивању* *и* *усавршавању* *алата*, *бесомучно* *се* *бацају* *на* *ово* *друго* *по* *нацију* *убиствено* *поље* *сатирања* *радне* *снаге*.

Због тога су у овим *гранана* *рада* *најгори* *услови* *рада*. Они су *истина* *појачани* *још* *и* *парочитом* *некултурношћу* *самих* *предузетника*. Познате су *наднице* *оних* *грешника* *и* *грешница* *што* *су* *осуђени* *радити* *у* *овим* *предузећима*; *о* *њима* *смо* *ми* *често* *пута* *говорили*. Сад пак *хоћемо* *да* *упоредимо* *услове* *рада* *под* *којима* *раде* *радници* *(нека* *нам* *се* *не* *замери)* *у* *Берлину* *а* *под* *којима* *у* *Србији*. Кројачко удружење мајстора у Берлину *поднело* *је* *сад* *за* *време* *рата* *понуду* *и* *добило* *лиферацију* *150.000* *копорана* *и* *исто* *толико* *чакшира* *за* *војску* *под* *овим* *условима*:

Да тај посао раде у сопственој *реци* *са* *својим* *радницима*: *да* *се* *посао* *не* *сме* *давати*; *да* *се* *предузетнички* *посао* *плаћати* *овим* *редом*:
 1 шињел 8-60 *марака* *или* *10-75* *д.*
 1 копоран 8-40 *или* *10-50* *д.*
 1 чакшире 8-80 *или* *4-75* *д.*

Међутим, услови који се траже од *послодавца* *по* *којима* *ће* *они* *плаћати* *радницима*, *овакви* *су*: *плаћаће* *се* —

1 шињел 6-45 *марака* *или* *8-06* *дин.*
 1 копоран 6-30 *"* *"* *7-87* *"*
 1 чакшире 2-85 *"* *"* *3-56* *"*

По овоме се види да *предузетници* *задржавају* *за* *себе* *23%* *процената*, *од* *чега* *пак*, *не* *смеју* *ни* *давати* *посао* *на* *сиц*, *морају* *набављати* *и* *све* *остале* *потребе* *за* *израђивање* *тих* *предмета*, *те* *зарада* *радничка* *представља* *горњу* *суму* *чисту* *и* *неокрпљену*.

А ево у каквом се *јадном* *положају* *палазе* *наши* *познати* *Илић*, *Петровић* *и* *Теокаревић*. Они *плаћају*:

за 1 копоран 1-70 *дин.*
 за 1 шињел 2-40 *дин.*
 за 1 чакшире 0-80 *дин.*

Али они *праве* *те* *наднице* *још* *мизернијим* *и* *на* *тај* *начин* *што* *дају* *овај* *посао* *на* *сиц* *смањују* *награде*, *јер* *приморавали* *своје* *раднице* *да* *сама* *купују* *конац*, *да* *раде* *на* *својим* *машинама*, *да* *купују* *саме* *угаљ* *за* *пеглање*; *преносе* *двкле* *затим* *на* *њих* *и* *огрев*, *осветлење*, *кирију* *за* *радионицу* *као* *и* *много* *друге* *трошкове* *којима* *су* *ови* *страни* *предузетници* *изложени*.

Овим *цифрама* *коментар* *је* *апсолутно* *излишан*. Из њих се *јасно* *види* *колико* *ова* *кућа* *Илић*, *Петровић* *и* *Теокаревић*, *која* *и* *држи* *ову* *индустријску* *грану* *у* *својим* *рукама*, *диже* *од* *гладних* *радничких* *надница* *као* *екстра* *профит*.

И онда *човеку* *постаје* *сасвим* *разумљиво* *тако* *брзо*, *без* *икаква* *лична* *труда* *богаћење* *ове* *господа*. *Скупоћа* *пак* *оста* *неја* *дан* *наш* *сиромашан* *свет* *гов* *мучан* *положај*, *намогућност* *пласирати* *сву* *беспослену* *радионицу* *у* *овим* *данима*.

И онда *се* *сва* *у* *овим* *данима* *пијаци*, *једна* *такорена* *стања* *којој* *се* *цео* *радни* *свет* *налази*, *императивно* *налаже* *меродавницима* *да* *овој* *повлашћеној* *господи* *бар* *сад* *у* *једанајестом* *часу* *закрате* *не* *глобљење*, *не* *исцеђивање*, *него* *потпуно* *упрошћивање* *тога* *света*.

Нека би за то *послужили* *много* *и* *много* *примери* *и* *мере* *које* *друге* *државе* *заводе* *за* *заштиту* *радне* *снаге* *а* *које* *су* *у* *Србији* *потребније* *но* *игде*!

ТУЦОВИЋЕВА ДЕЛАТНОСТ У СИНДИКАТИМА

Ненакнадими губитак овога великог *човека* *нашег* *осетиле* *се* *врло* *много* *и* *у* *синдикатима* *радничким*. Туцовић је *за* *њих* *много* *радио* *и* *урадио*. Он је, *и* *ако* *је* *био* *интелектуалац*, *високо* *ценио* *баш* *ту* *форму* *организације* *најамне* *радничке* *класе*. Његова *недостижна* *мисаона* *способност* *да* *ради* *и* *да* *учествује* *у* *највишим* *друштвено* *политичким* *питањима* *никада* *му* *није* *одвлачила*, *ма* *и* *тренутно*, *поглед* *са* *синдиката*. И онда *кад* *би* *ми* *пролетери* *из* *радионица* *и* *фабрика* *са* *одушевљеним* *заносом* *данима* *дискутовали* *и* *пребројавали* *десетине* *хиљада* *партијских* *гласача*, *он* *је* *и* *у* *тим* *грозничавим* *часовима* *са* *још* *лепшим* *одушевљењем* *пребројавао*, *ревностно* *пребројавао* *хиљаде* *наших* *синдикалних* *чланова*. У свима великим *подузећима* *Социјалне* *Демократије* *Туцовић* *је* *у* *првове* *реду* *рачунао* *са* *моралном* *и* *политичком* *снагом* *синдиката*.

Ценећи *врло* *високо* *њихов* *општи* *знача*

цијама, свраћајући на њих са великих и многољудних митинга! Са каквом је радношћу он, човек великих и ретких политичких способности, учествовао у свакоме ситном успеху наших синдикалних организација и тарифних покрета!

Његова идеологија и у тој области социјалистичке борбе била је виша од идеологије самих радника, најамних робова, којих се тај успех тицао.

Поред све те осетљивости према добру најамних радника Туцовић је још био и први који је унео модерну тактику у ту организацију социјалне демократије.

Увек дубок у схватањима Туцовић је врло племехито осећао према свакоме фабричком и радионичком робу. Никада он није падао у ону равнодушност према бедама радника која је својствена људима што све обично гледају кроз фаталистичке наочари историје. Због тих својих високих душевних особина Туцовић је био баш код најамних радника најмилији друг, брат, отац, и још нешто више од свега тога! У томе се врлом човеку по срдачности и по оданости није могао разликовати и видети интелектуалаца. Његов је идеал и цео му живот био социјалистички покрет, до најситнијих и најудаљенијих делова својих. Његове генијалне умне способности никада нису потцењивале ни најбезначајније улоге и послове. Колико се пута могло рећи: овоме човеку још недостигаје само плава радничка блуза! Да. Зар он није боље, далеко боље од нас радника знао све детаље наше беде у фабрици и радионици? Зар он није од свих питања највише волео и радио на питањима из социјалне политике и заштите радника? Али сад нам несрећника остаје само да га се сећамо и да плачемо. Да плачемо много и непрекидно.

Плачите и ви јадне и експлоатисане раднице и мајке по фабрикама и радионицама!

Плачите и ви јадна недорасла девица која већ заробљена у зидовима заробљује свој горки хлеб! Плачите, јер је умро један велики човек, ваш Туцовић, који је увек много за све вас радио и од свега вас ригорозно бранио.

Плачимо сви и мислимо на освету! Слава ти мили Туцовићу!

Павле Павловић,
секретар Главног Радничког Савеза

ТУЦОВИЋ У ГЛАВНОЈ ПАРТИСКОЈ УПРАВИ

Сурова је вест која нам је у недељу стигла, изјављујућа вест са којом никака не можемо да се помиримо ма да већ два дана кружи од уста до уста преко целе пролетерске Србије и нагони сузе на очи сваком пролетеру: вест да је Димитрије Туцовић, наш мили Димитрије погинуо!

Крвави рат раскиде најплеменитије срце које је тако топло куцало за све што је добро! Са страшношћу коју само велика љубав на путу ка истини може да створи он је радио у нашој средини неуморно, до исцрпљења, предано и са таквом издржљивошћу којом смо се сви дивили. И не зна се на ком је послу био већи!

Ко се од нас појединаца не сећа да си нас ти, друже Туцовићу, својом силовитом енергијом за рад и својим колосалним умом као какву децу уводио у разне тајне друштвена живота, скидао нам једну по једну заблуду, отварао нам очи учећи нас вазда да волимо и да се боримо за истину, коју си свим жаром своје велике душе волео више свега а коју ми, твоји ученици, никад не могосмо двојити од тебе, мили друже наш! За нас си појединце представљао читаву ризици добара и тешко је се мирити са тим да смо те већ изгубили. Али не само ми него и целина партије, а у првом реду Партијска Управа у којој си ти најбоље и по покрет најкорисније развијао своју делатност!

Ту у том најужем кругу твојих партијских другова осећаће се увек празнина и ненакидав губитак.

Зар да записник партијски не бележи више оне мудре савете које је само твој ум могао дати! Зар да нас ти својом бистрином погледа и дубином мисли на седницама не озараваш и не крепиш уверењем да ће и српски пролетаријат заузети скромно али пристojно место у борби за велики нам идеал!

Зар твоја проницљивост и далековидност којом си нас често поражавао да не буде више искоришћавана за партију!

Зар нам примером који нам је увек био звезда водиља нећеш више покази-

вати колико и ка ти за партију!

Зар да више практичне идеје за послове чији си непр-

Зар да се више, у најмањем раду као и у корацима, не осећа твоја и твоја гвоздена рука!

Зар и онда кад клонемо од зар и тада, мили Туцо, нећеш бити ту да нас дигнеш твојом великом душом пуно личном самопрегоревања које се пело до хероизма?

Зар све то да изгубимо, оче и чедо српског пролетерског покрета!

Партијска Управа је запрепашћена губитком драгог нам Димитрија. Ми његови другови нећемо више никад видети нашег драгог Туцу, али ће он ипак живети у сваком пролетерском срцу, и икад ни каквом послу у покрету нећемо се моћи наћи а да се са радом и трудом овог у истини великог социјалистичког борца не сусретнемо. Његов напорни пунољубиви и пожртвовани рад у партији осигурао му је дуг живот код пролетерских маса које су га безгранично волеле и које га не могу никад заборавити!

Милош Тимотић,
секретар Главне Партијске Управе

ДИМИТРИЈУ ТУЦОВИЋУ

Ах, да! Ја добро познам грубу руку,
Што свирепо нас у животу коље,
Што силом чупа крила наше воље,
И злобно гуши сузу у јауку.

Сурову судбу којој не знам реда,
И збуњује ме одвратним кушањем,
А чији мрак ме за срце уједа,
Прожиже душу мржњом и гнушањем.

Живот је горак. Наша љубав само
Дaje му тајну лепоту што скрива.
Живот је ништав? Али куд нас шаље?

О, страшно време! Ипак, мало знамо.
Живот је вредност! А обично бива
Најлепше да је свагда и најдаље.

Прока Јовкић.

ЗА СПОМЕН ТУЦОВИЋУ

Друг Веља Стојановић шеф маркарнице, упутио нам је, са својом породичном, ово писмо:

Дубоко тронути тугом и болом за нашим милим и неумрлим другом Туцом, ми вас другарски молимо, да примите 30 динара и да их предате агитационом фонду наше Партије, под чијом ће заставом једино и моћи да огране давно жељено Сунце ослобођења човечанства.

Да живи Социјалистички Пролетаријат целог света! Да живи Социјализам!

Лепосава, Момир, Анка и Веља.

ИЗ ДАНА У ДАН

Помоћ. Главни Одбор за помоћ војним обвезницима и пострадалим у рату послао је за пострадале породице преко пододбора за округ моравски 3000 дин., за пододбор нишки 1000 дин., великоградштански 500 дин., велешки 500 дин., скопски 500 дин. Сем тога послато је топла одела.

За Радничке Новине

— добровољни прилози —

Васа Микић, бивши трговац из Шапца 10 дин.

О Г Л А С

Сајмијски раденик

потребује радња „Краљ Дијамант“, ступити може одмах, награда добра.

САВА Н. КОСТИЋ

ТРГОВАЦ ОВДАШЊИ

извештава своје муштерије и осталу поштвану публику да је своју Мануфактуру платнарску радњу преселио од пута у својој сопственој кући Обреновића улица, и сортирао новом робом за са Продаја по веома умерен

Стање на нашем бојишту

Крагујевац, 11. новембра.

Ноћу између 8. и 9. новембра око 11 часова непријатељ је покушао прелаз преко Колубаре на фронту Дражевачке Воденице—Старо Село. Наше трупе пустиле су непријатеља да пребаци на десну обалу Колубаре један део своје снаге, па га заштом снажно напале. При овом нападу наше су трупе заробиле једног поручника, командира чете, шест (6) водника официра, 10 водника наредника, 18 поднаредника, 39 каплара и 278 редова. Осим тога непријатељске снаге, који је био пребачен преко Колубаре, у главном је уништен. Један мањи део, који се разбегао, не пресисано се предаје у мањим групама.

У току 9. новембра продужени су бојеви на линији Лазаревац—Мионица. У овим бојевима, који још трају, наше су трупе једним смелим изаодом северно од села Шойића бациле непријатеља у назад. Том приликом наше су трупе заробиле 3 официра и 136 војника и заплениле 2 мишраљеза.

На осталим фронтovima није се десило ништа значајније.

Очајне борбе између Руса и Немаца

Петроград, 10. новембра. Званично. — Између Висле и Варте борба се продужује и постаје необично упорна на северу од Ложа. Целога дана 9 новембра свуда смо одбили жестоке немачке нападе. Код Волона примећене су нове непријатељске снаге које су имале за задатак да заобиђу руско лево крило.

На фронту према Кракову нема никакве битне измене.

У борбама 9. новембра заробили смо више од 5000 Аустријанаца.

Руси потискују Немце

Петроград, 11. новембра. — Званично. — Са фронта Висла—Варта стигле су повољне вести. Немци одступају на линији Стриков—Згирс—Шадек—Здунска—Волиа—Возники.

Узрујаност у Румунији

Букурешт, 10. новембра. — Јуче је комитет „Националне акције“ одржао митинг на коме је било око десет хиљада лица из свију друштвених класа. Говорили су: доктор Истрати, председник Академије, Кантакузен и Мандреско, професори универзитета, Миле, директор листова „Диминеаца“ и „Адеверул“; Ксенопол, Делабранцеа и Филипеско, ранији министри.

Говорници су критиковали неактивност Владе на раду око уједињења Румуна из краљевине са четири милијуна Румуна у Угарској, доказујући да ће овај сан који су Румуни столећима миловали постати за увек неостварљив, ако Немачка буде победила и да Румунија треба да се бори уз Тројни Споразум, јер се овај бори за победу начела народности.

Говорници представљају три политичке партије у земљи и у својим говорима, који су поздрављени због патриотског акцента, истицали су патриотизам Срба и херојство њихових војника који, и ако су изнурени двојидишњим ратовањем, иду из победе у победу, додајући да је судбина Румуније везана за судбину Србије.

Потом је усвојена ова резолуција: Престонички грађани окупљени данас у дворани „Дакије“ на позив „Националне Акције“, поздрављају из дубине душе борце Тројнога Споразума, који се жртвују за правду и за победу начела народности. Они изражавају своје дивљење према храбрим српском народу с којим румунски народ мора бити солидаран. Они траже да се што пре предузме остваривање народног идеала.

На закључку, г. Филипеско је саопштио импозантноме скупу да ће идуће недеље бити нов митинг, на коме ће узети учешћа делегати свију округа у земљи и позвао је грађане да посете и овај скуп, на коме ће се донети важна одлука.

Борбе Руса и Турака

Петроград, 11. новембра. — Званично. — 9. новембра истањута руска одељења одбијала су непријатеља у правцу Ерзерума, пошто су потукла једну непријатељску колону и отела јој каре и једну мунициону колону.

На југу од Кара-Килиса и Алашкерда вођене су у разним правцима борбе, повољне по нас, са Курдима које су помагале регуларне трупе. — У Азербејџану Турци су били потучени, а исто тако и у кланцу Канесур и у кланцу који води од Долмана за Косур. У овим борбама руске су трупе заплениле један део турске артилерије.

Француска чини уступке Шпанији у Мароку

Париз, 10. новембра. — „Тан“ сазнаје из Мадрида под 7 новембром да су шпански министар спољних послова и француски амбасадор потписали споразум, по коме се Француска, имајући уверење да ће шпански судови у Мароку подједнако поступати и с француским поданицима, одриче права да се у шпањолској зони у Мароку користи повластицама, које проистичу из капитулација.

На Француском бојишту

Бордо, 10. новембра. Службено. — У току јучерашњег дана била је жестока артилеријска борба на целој линији фронта. Непријатељ је своје нападе нарочито управљивао на Ипр, у коме су порушени најлепши споменици, а затим на Соасон и Ренс. У Аргони непријатељ је извршио жестоке нападе који су били одбијени с великим губитцима за њега. У Веру и Вогезима ситуација је непромењена.

Енглески буџет

Лондон, 11. новембра. — „Морнинг Пост“ сазнаје да је Чемберлен примио позив Лојда Џорџа да га помогне у изради детаља за ратни буџет.

Бугарска неутрална

Софија, 11. новембра. — У Собранију је министар просвете, Г. Пешев, дојучујући г. Радослављевићу изјаву, објаснио: да нико не може сумњичиво држање бугарске владе. Она се стара да одржи исту неутралност према обема групама зараћених сила, и што год је одобрива једној групи одобрила је и другој.

Ухваћена турска једрилица

Атина, 8. новембра. — Једна енглеска оклопача ухватила је на морској пучини пред острвом Тенедосом једну турску једрилицу, на којој су била два прерушена немачка официра, који су путовали за Смирну. Оба су официра заробљена и одведена на адмиралску савезничку лађу.

Јављају из Цариграда и Једрена да су добеглице из Трапезунта закупиле све хришћанске магацине. Три су хришћанина убијена.

Персија неутрална

Петроград, 11. новембра. — Персијски шах известио је француску владу о својој чврстој одлуци да ће поштовати стриктну неутралност.